

IPO reactie, consultatie herziening warmtewet

De warmtevoorziening is verantwoordelijk voor 38% van het totale energiegebruik in Nederland. Om die reden hechten provincies veel belang aan de verduurzaming van de warmtevoorziening. Provincies werken in brede maatschappelijke coalities aan deze verduurzaming, als onderdeel van de energietransitie. In dit kader leveren de provincies eind dit jaar warmteplannen op. In deze warmteplannen bieden provincies maatwerk; besparing waaronder isolatie, all electric en warmtenetten op basis van restwarmte, biomassa en geothermie. De Warmtewet biedt een belangrijk kader voor de warmtevoorziening. Om die reden maakt het IPO graag gebruik van de geboden mogelijkheid om bij te dragen aan de herziening van de Warmtewet.

In deze reactie gaan wij in op de voorliggende herziening van de Warmtewet die een stap in de goede richting is. Zo biedt de herziening ruimte voor experimenten, een eerste stap naar 'open netten' en vallen huurders niet langer onder de bescherming van de Warmtewet, maar alleen het huurrecht. Om tot een verduurzaming van de warmtevoorziening te komen is echter meer nodig. Een deel van onze opmerkingen betreffen de Warmtewet. Wij vragen de minister om onze opmerkingen die meer beleidsmatig van aard zijn mee te nemen in de Energie Agenda, die eind 2016 wordt verwacht.

Warmtewet

- Uitbreiding van artikel 1b naar experimenten met projecten waarin restwarmte wordt benut.
- Een gezamenlijk onderzoek ten behoeve van de doorontwikkeling van third party access richting een marktmodel met meer keuzevrijheid.

Energie Agenda

- Een heffing of verbod op lozing van restwarmte en subsidie voor de benutting van restwarmte zoals die er is voor warmte uit geothermie.
- Wanneer de minister het Niet Meer Dan Anders (NMDA)-principe handhaaft is een verhoging van de aardgas prijs, bijvoorbeeld via de energiebelasting, of een verlaging van de vaste kosten voor warmtelevering, bijvoorbeeld via subsidies noodzakelijk.
- Een strategie op de uitfasering van aardgas.

Vanwege het belang van de voortgang van de energietransitie achten wij behandeling van de herziening van de Warmtewet en de Energie Agenda in 2016 zeer wenselijk.

Herziening Warmtewet

Artikel 1b, experimenteerruimte

Het IPO is content met de invoering van het artikel 1b voor experimenteerruimte. De projecten in provincies kenmerken zich door diversiteit en vragen om maatwerk. Wij betreuren het dat de experimenteerruimte is beperkt tot projecten met warmte uit hernieuwbare bron. Omdat restwarmte als voedingsbron voor warmtenetten in de transitie onmisbaar is vragen wij de experimenteerruimte uit te breiden naar projecten met restwarmte, zodat ook met deze projecten experimenten mogelijk zijn.

Third party access

De ruimte die voor 'open netten' via third party access op basis van onderhandelde toegang geboden wordt is een belangrijke stap voorwaarts. Deze vorm houdt zowel rekening met de investeringszekerheid van partijen, als het belang van verduurzaming van het warmtenet door op

termijn duurzame bronnen zoals geothermie aan te kunnen sluiten. Dit past goed bij de regionale situatie die zich kenmerkt door maatwerk en samenwerking met een omvangrijke hoeveelheid stakeholders.

We moeten ons echter wel realiseren dat met de Splittingswet een monopolie op energie levering is verdwenen. Dat voor warmte de productie en levering nog gekoppeld blijven houdt de keuzevrijheid voor de consument beperkt en daarmee het draagvlak kwetsbaar. Aangezien ook de minister in de memorie van toelichting zoekt naar mogelijkheden om “meerdere warmteproducenten warmte te laten leveren op een hoofdtransportnet met een onafhankelijke system-operator” stellen wij voor een gezamenlijk onderzoek te doen naar de uitwerking van een dergelijk model. Daarin zou tevens de rol van de netbeheerders meegenomen moeten worden.

Dit onderzoek zou als doel een organische groei naar meer keuzemogelijkheden en draagvlak bij de consument moeten hebben zonder de kleinschalige netten te benadelen.

Energie Agenda

Stimulering van de inzet van restwarmte

De inzet van restwarmte is onvoldoende opgenomen in de herziening van de Warmtewet. Terwijl besparing onder andere door benutting van restwarmte de hoogste prioriteit krijgt in de trias energetica (eerst besparen, dan hernieuwbaar opwekken en wat niet hernieuwbaar opgewekt kan worden zo schoon mogelijk op fossiele basis opwekken). Ook via wet- en regelgeving zoals de Energy Efficiency Directive (EED-richtlijn) en de Wet Milieubeheer worden bedrijven en overheden aangezet tot energiebesparing. De benutting van restwarmte past naadloos in dit beleid. Tot slot is restwarmte in veel gevallen essentieel voor een positieve businesscase en daarmee uitrol. Pas op termijn kan deze bron worden aangevuld of vervangen door bijvoorbeeld geothermie.

In de praktijk merken provincies dat bedrijven nog onvoldoende inzicht geven in restwarmte en deze warmte ook onvoldoende beschikbaar stellen. Om de benutting van restwarmte te stimuleren vragen wij de minister via een heffing of verbod op lozing van restwarmte bedrijven te stimuleren om restwarmte te benutten. Daarnaast zien wij kansen voor de uitrol van warmtenetten wanneer de SDE subsidie die voor geothermie is opengesteld ook voor restwarmte wordt opengesteld.

Tarieven

Het is goed dat de herziening tariefdifferentiatie mogelijk maakt. Vanwege de lage aardgasprijs en het ontbreken van publieke financiering van de infrastructuur voor warmte voorzien wij binnen het NMDA-principe enkele blijvende knelpunten in de businesscase voor warmtenetten. Een verhoging van de aardgas prijs, bijvoorbeeld via de energiebelasting, of een verlaging van de vaste kosten voor warmtelevering, bijvoorbeeld via subsidies is om die reden noodzakelijk.

Strategie op de uitfasering van aardgas

Om de uitrol van duurzame warmtevoorziening mogelijk te maken zal de urgentie voor een transitie in de warmtevoorziening in de samenleving moeten groeien. Om die reden vragen wij de minister om in de Energie Agenda een strategie op de uitfasering van aardgas op te nemen waarin ingegaan wordt op;

- vergroting van draagvlak voor energiebesparing en vergaande aanpassingen in de gebouwde omgeving. Een verbetering van het imago van warmtelevering is daarbij cruciaal.
- besluitvorming over de verdeling van verantwoordelijkheden in dit proces van uitfasering over alle betrokken partijen.

- Innovatie op het gebied van slimme netten en opslag, aangezien de uitfasering zal zorgen voor een sterke toename van de vraag naar duurzaam opgewekte stroom. Hierbij zullen diverse alternatieve opties in beeld komen, waarvan naast warmtelevering de all-electric variant er een is.

Conclusie

Met de herziening van de Warmtewet zijn enkele stappen in de goede richting gezet; experimenteerruimte, huurders die bescherming op basis van het huurrecht in plaats van de Warmtewet krijgen, third party access, en tarief differentiatie. We willen in deze reactie echter benadrukken dat deze stappen niet voldoende zijn om de warmtevoorziening te verduurzamen. Daar zijn vervolgstappen voor nodig, die we graag in samenwerking met het Rijk willen zetten:

- Uitbreiding van artikel 1b naar experimenten met restwarmte.
- Een gezamenlijk onderzoek ten behoeve van de doorontwikkeling van third party access richting een marktmodel met meer keuzevrijheid.

Energie Agenda

- Een heffing of verbod op lozing van restwarmte en subsidie voor de benutting van restwarmte zoals die er is voor warmte uit geothermie.
- Wanneer de minister het Niet Meer Dan Anders (NMDA)-principe handhaaft is een verhoging van de aardgas prijs, bijvoorbeeld via de energiebelasting, of een verlaging van de vaste kosten voor warmtelevering, bijvoorbeeld via subsidies noodzakelijk.
- Een strategie op de uitfasering van aardgas op te nemen waarin ingegaan wordt op;
  - o vergroting van draagvlak voor energiebesparing en vergaande aanpassingen in de gebouwde omgeving. Een verbetering van het imago van warmtelevering is daarbij cruciaal.
  - o besluitvorming over de verdeling van verantwoordelijkheden in dit proces van uitfasering over alle betrokken partijen.
  - o Innovatie op het gebied van slimme netten en opslag, aangezien de uitfasering zal zorgen voor een sterke toename van de vraag naar duurzaam opgewekte stroom. Hierbij zullen diverse alternatieve opties in beeld komen, waarvan naast warmtelevering de all-electric variant er een is.

Vanwege het belang van de voortgang van de energietransitie achten wij behandeling van de herziening van de Warmtewet en de Energie Agenda in 2016 zeer wenselijk.